

za dobro plačilo. Glejte, to je sad mladeniškega društva. Posnemati je treba ta vzgled.

Živinski sejem v Ptuj dne 2. septembra je imel sledeči uspeh: Prignalo se je 92 konj, 627 komadov govede in 783 prašičev. Trgovina je bila pri isti ceni dobra. Prihodnji svinjski sejem se vrši 9. septembra 1908.

Pošta v Ormužu. S 1. septembrom se je vpeljal v Ormužu deželno-pismonoško službo za sledeče kraje: Dobrova, Litenberg, Libonja, Paulsburg. Dohajala bodo pisma 4-krat na teden.

Pošta v Mali Nedelji. S 1. sept. se je vpeljal za Vodislavce, Godomerce, Radislavce, Prečince, Siterovce, Kuršince, Vudovce, Drahoru in Murau deželno poštno službo z 3 kratnim tedenskim obhodom.

Voz s kamenji je padel na posestnika Jos. Osojnik v okolici Bizelja in ga ubil.

Zaprl so v Leibnizu zaradi goljufije in tatvine Fr. Lechnerja iz tamošnje okolice.

Uboj pri žeganju. 25. p. m. je bilo v Velenju cerkveno žeganje. Kakor že običajno, so se fanti stekli. Rudar Napotnik je v tepežu zabodil Gregorju Kovač nož v levo stran glave. Kovač je takoj umrl, ubijalca pa so odpeljali v šoštanjski zapor. Duhovniki bi raje proti nožu nego proti naprednim listom pridigovali.

Iz Koroškega.

Iz Černe na Koroškem. Cenjeni čitatelji „Štajerca“, naznanim Vam, kar je že vsakomur znano, kako nizko ceno ima zdaj goveja živina. Mesarji pa še prodajajo meso po K 1-20 kg. Zakaj pa kje drugje morajo meso bolj poceni dati, tukaj v Černi pa ne? Zdaj so se vendar odprle kmetom oči, da je eden na 29. avgusta sam zaklal in razsekal meso po 90 vinarjev kg. Je bilo prav dobro, hvalimo tega kmeta. Zakaj pa je temu kmetu račun donasal po 90 vin. kg., mesarjem pa ne? Prosimo vas, dragi kmeti, ne šivajte preveč mesarjem žepe, zakolite živino sami, da boste dobili vsaj denar, in ni delavci bomo imeli po ceni meso! Delavci.

Velikovec. Znano je, kako naglo se duhovsko premoženje nakopičuje. Po vseh imajo duhovniki velike in najboljše njive, travnike in gozde, v mestih si pa prištevajo duhovniki v svojo last ne samo njive, travnike in gozde, ampak tudi veliko krasnih hiš, od katerih dobivajo mnogo denarja za stanovanja. V Velikovec se nahajajo cele ulice katere so duhovniki s časom nakupili. Vsak misleči človek se mora vprašati, odkod pa imajo duhovniki velikansko premoženje, kakor na pr. olmuški nadškof, katerim daje vsak dan čez 2800 K? To lepo svoto dobiva revni mož, samo od zemljišča, žag, pivovarn žganjarij itd. Kaka lepa svota možaku še kod nadškof v njegov žakelj vsako leto pade, to se še ceniti ne more. Kdo podpira usmiljenja vredne siromake? V Velikovec na pr. bi človek mislil gotovo ljudje, kateri nobene slutnje nimajo o premoženju duhovščine. Motil bi se, kajti Velikovsko slovensko duhovščino ne podpirajo toliko nevedni klerikalni slovenski iz okolice ampak Velikovski gospodi. Ne samo obrtniki, ampak tudi c. kr. uradniki pohajajo žegnano vince v klerikalni narodni dom popivat in meso kupovat. Najemnik duhovske osterije v Velikovec g. Šterže se je sam izrazil, da bi ne mogel dolgo časa obstati, ako bi mu nemški Velikovčani ne pomagali. Od Slovencev, kateri v sredah in nedeljah k klerikalnemu Šteržu in nadkrémarmu Dobrovcu zahajajo, bi Šterže brez svobodomiselnih (?) Velikovčanov ne mogel dolgo časa v narodnemu domu se šopiriti in uboge kmete, kateri so v stiskah tako podpirati, da jim 22 goldinarjev za met. cent plačuje. Svobodni Velikovčani, zdramite se!

Iz okolice Pliberka. Pred kratkim si ljubi Štajerc sv. Uršulo pliberskih devic kaplana Hornbeka že malo okraspal. Danes Ti še jaz hočem povedati, kako se taki hlinjeni gospodi, kakor je Hornbek smejo ceniti. Hornbek se dela vsaki kmetici in devici jako prijazen in svet in jih skuša s tem obnašanjem za svoja farska dela pridobiti. Kmetice nagovarja, da bi na može v klerikalnem zmislu vplivale. Device pa mož zbira, da ima svoje veselje, kakor se iz sledečega izvidi: Lansko leto je gosp. kaplan Hornbek nas dekleta vabil in nagovarjal, da se bi z njim podale na sv. Višarje, trdeč, da stane vožnina,

stanovanje in vse vrednejši, ako se poda cela družba na božjo pot. Mi smo seveda vsako besedo kaplanovo verjeli in lepa številica je odromala iz Pliberka na sv. Višarje. Komaj smo se v vlaku vsedle, so se začele najsvetejše device po svetemu možu stegovati, ga cukati in mu dobre ukusnine ponujati. Živahno in hrupno obnašanje je nastalo in marsiktera kosmata je bila v deviški družini Hornbekovi slišati. Na sv. Višarjah je bilo ravno tako romarjem nespodobno obnašanje. Nazadnje, prej da smo se zopet domu pripeljale se je gosp. Hornbek z eno, ali z dvema devicama zgubil. Zdi se mi, da je bilo v Celovcu. Takoga romanja še ne vem, in rekla sem z več drugimi, da se nočem več takih družb udeležiti. Namesto pobožnega obnašanja je bilo radovanje. Ni čuda, da gosp. Hornbek združuje dekleta, ker se med njimi tako lepo zabavljajo. Večkrat bi Hornbek že imeli prestavljeni biti, zavrlo se je pa premeščanje; kajti kdo bi vodil in kratkočasil dekleta, ko bi ščitnika Hornbeka ne bilo. Nastavili ste se na dekleta, katera spoštujete in drži svojo sveto vero, pa ne pohajkovanje in radovanje z prilizjenimi duhovniki. Objavila bodem še večkrat vaše postopanje, ako vaše pete ne odtegnete iz Pliberka.

Po svetu.

Ljubi „Štajerc“! Mlada, nežna deklica gre k spovedi. Najbolj neprijetne grehe, namreč one proti šesti zapovedi, si obdrži za nazadnje. Ali tudi zdaj noče prav z barvo na dan. Da ji spoved olajša, vpraša jo gospod župnik: „Ali imaš kakšno razmerje?“ Dekle odgovori počasi: „Malo že.“ — „Ja kaj pa naredi potem tvoj fant?“ — „On pride k oknu kamrice.“ — „In potem?“ — „Potem pa potrka.“ — „In potem?“ — „No, potem pa pride notri.“ — „Kaj pa potem naredi?“ — Dekle molči. Končno pa vpraša deklica župnika: „Častiti, kaj bi pa vi potem naredili?“

Cenjeni naročniki in prijatelji!

Naš priljubljeni list

„Štajerc“

je že v 3. četrtletju VIII. svojega letnika. Da ne pride do kakšnega motenja v dopisiljanju, prosimo vse svoje cenjene naročnike, da **poravnajo čimprej naročnino.**

Naročnina stane: Za Avstrijo na leto 3 K, na pol leta 1-50 K. Za Ogrsko in Hrvaško na leto K 4-50, na pol in četrt leta razmerno. Da je ta cena tako visoka, so krivi Košutovi veleizdajalci, ki se bojijo „Štajerčevega“ biča. Za Nemčijo na leto 5 K. Za Ameriko 6 K. Za vse druge inozemske dežele se računi naročnina z ozirom na visokost poštne.

Naročnina,

katero naj blagovolijo naročniki čimprej poravnati, je gotovo tako nizka, da je komaj **papir plačan.** Mi naprednjaki tudi ne iščemo **dobička** temveč nam je edini namen, da izvršimo **potrebno delo v prid ljudstva.** To lahko rečemo, da ni noben slovenski pisani list tako **odločno borbo** proti **ljudskim zatiralcem** peljal, kakor naš „Štajerc“.

„Štajerc“ se ne ozira ne na levo, ne na desno, temveč dela edino in izključno za **ljudstvo.**

„Štajerc“ biča brez usmiljenja vse, kar je **ljudstvu sovražnega in škodljivega.**

„Štajerc“ hoče na gospodarskem polju **zboljšanje** žalostnih razmer kmeta, obrtnika in delavca. Na polju politike zahteva, da bi imeli delavni sloji isti vpliv kot gospodski. Na kulturnem polju pa zahteva „Štajerc“ čimveč **izobrazbe** za vso ljudstvo.

To je naš namen! Kdo ima pogum, da bi očrnil, osmešil ali zasramoval ta namen? Mi pravimo: V **ero** se ne sme omadeževati s po-

litiko! Narodnost se ne sme zlorabljati v strankarske namene. Kmet, obrtnik in delavec pa so večni stebri človeške družine, brez njih, proti njih volji se ne sme ničesar več zgoditi.

Zato pa ne sme manjkati „Štajerc“

v nobeni hiši.

Delajte, razširjajte vaš list, naročajte se, naročajte za nove naročnike. Ako vsak naših cel malcev pridobi le enega novega naročnika, potem pridemo do velikanskega števila naročnikov

30.000.

Potem pa nam bode tudi lahko ustreči vsa zahtevam, ki jih stavijo naši odjemalci!

Na delo toraj, naprednjaki!

Uredništvo in upravnništvo.

Gospodarske.

Kmetje, poskrbite za strokovno izobrazbo!

(Prim. Gospodar.)

Noben omikan človek ni dandanes več v dvomu, da je dobra strokovna izobrazba največje premoženje, ki ga kredo ima. Vsakdo zna, da je veda kapital, ki nese največje obresti; ta kapital zamore se uživati celo življenje. Kakor so pa drugi stanoviti to že zdavno spoznali in se radi tega trudijo svoje otroke vedno bolj izučiti, ravno tako malo stori kmet za izobrazbo svojih potomcev. Njemu je že dovolj, če zna dečko brati in pisati in če se je morda tudi v računstvu kaj bolj pokooval, se že kriči, da je mladič za kmeta preučen. Kdor je vzrastel med kmeti, kdor uživa več let veselje in žalost kmetijskega stanu, ta nam bo pritrdil, da ni samo par tisoč kmetov, ki ne dajo na strokovno izobrazbo svojega sina niti piskovega oreha, ampak da se dobe cele vase, kjer so v strahu pred napredkom bolj kot pred hudičem.

In vendar se vsi na sploh pritožujejo, da se kmetijstvo ne izplača in noben kmet, niti najbolj prismojen, ne bo mogel trditi, da se more pod današnjimi razmerami premoženje še kopičiti. Kmetje so vsi v tem edini, da se ne bodo dale sedanje razmere, ko dohodki vedno bolj pojemajo in se dolgovi vedno večajo, vzdržati za več časa in da se bliža del onih, ki obdelujejo ljubo svojo rodno zemljo, vedno bolj propadu. Ne samo mali kmetič, ampak tudi večji, boljše stoječi posestnik se toži, da ni skrajaj več mogoče kmetovati. Med tem, ko zamorejo drugi staoovi z nekoliko predvidnostjo vsaj obdržati oni položaj, v katerem se nahajajo, nahaja se kmet brez sveta nasproti nepričakam današnjega časa in vedno bolj ga izpodirajo. Če pa poiščemo uzroke, od kod je to prišlo, pridemo kmalu da spoznanja, da so se kmetijski pridelki v ceni znižali in včasih več stanejo, kakor za nje dobimo. Kjer so pa stroški za pridelovanje večji, nego je pridelek vreden, tam mora iti gospodarstvo rakavo pot in naj delamo, kar hočemo.

Najbolj se je znižala zadnji čas cena žitu. Nekatere dežele v Evropi in v Ameriki, osobito Argentinja, so vstanu žito pridelovati po tako nizki ceni, da ne morejo žiti kmetje na noben način s temi stanovskimi tovariši konkurirati. Dandanes, ko teče železnica že skozi vsako gorsko gnezdo, moralo je priti do tega. Lahko bi se dobila sredstva, ki bi se postavila tujemu žitu nasproti, ako bi obrtnija kupovala le domače pridelke in jih boljše plačevala ter dobivala samo toliko žita od drugod, kolikor ga ne more dati domače kmetijstvo. Toda obrtnija ne dela tega, ker išče dobiček in je tudi ne briga, ali kmet živi ali propade. In vendar ne stori kmet nič proti temu. Polovico svojega polja in morda tudi še več obseje še vedno ta ali oni z žitom in od tega ga ni moči odvrniti, pa če tudi gre pri tem pod zlo.

Na sploh se govori, kako bi se prišlo v okoliš sedanjih bedi, v kateri se nahaja kmetijstvo. Mnenja pa so glede tega jako različna in na razna vprašanja bi se težko odgovarjalo z ozirom na jako težek gospodarski položaj, v katerem trpi kmetijski stan. Ako opazujemo delovanje vlade, državne zbornice in kmetijskih zastopov, vidimo, da se trudijo že leta vstvariti sredstva za odpomoci. Da danes pa se ni še našla pot, kako bi se pravzaprav trajno pomagalo. Če opazujemo pa natančno, dobimo, da se mora zapričiti odpomoci od dveh strani, in sicer 1. od strani države in 2. od strani kmetijskega ljudstva. O tem, kako bi lahko država pomagala, nečemo danes govoriti, ampak se hočemo omejiti samo na to, kako bi lahko kmet pripomogel od tega, da bi vendar slednjči tudi za njegov stan prišel boljši čas.

Kmetje imajo pravico, da jih postavi država v enako vrsto s trgovci in rokodelci, toda morajo skrbeti, da bodo zamogli enkrat dobljene pravice tudi ohraniti in braniti. Kako se pa lahko to izvrši? Edino v tem, da poskrbite za povečanje svojega znanja in si vzamejo k srcu pregovor, ki pravi: „veda je moč! moč rodi bogatstvo!“ Da, veda je moč in rodi bogatstvo! Ali bi postala trgovski in obrtnijski stan tako močna, ako se ne bi pridobili trgovci in obrtniki najprej za svoj stan potrebno znanje! In kmet? Kaj je naredil on za svojo